

**Закон за изменение и допълнение
на Закона за професионалното образование и обучение
(ДВ, бр. 68 от 1999 г.)**

Обн. ДВ. бр.27 от 29 март 2024 г.
Проект: 49-302-01-57/29.09.2023 г.

§ 1. В чл. 5 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

"(2) Професионалното обучение осигурява придобиването на квалификация по професия, по част от професия, актуализирането или надграждането ѝ с по-висока степен на професионална квалификация, както и достигане на отделни единици резултати от ученето, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия с оглед на натрупването или трансфера им в процеса на придобиване на квалификация по професията и улесняване на достъпа до пазара на труда. При условия, определени с този закон и със Закона за предучилищното и училищното образование, то осигурява и завършването на класове от средната степен на образование. Професионалното обучение включва:

1. начално професионално обучение - придобиване на първоначална квалификация по професия, по част от професия или достигане на отделни единици резултати от ученето;

2. продължаващо професионално обучение - актуализиране или надграждане на придобитата квалификация по професия или по част от професия."

2. В ал. 5 след думите "по професия или част от нея" се поставя запетая и се добавя "както и на достигнати отделни единици резултати от ученето".

§ 2. В чл. 6 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите "и специалности" се заличават.

2. В ал. 2 след думата "утвърждава" се добавя "и актуализира".

3. Алинея 3 се изменя така:

"(3) Структурните елементи на списъка по ал. 1 са: области на образованието, професионални направления, професии, степени на професионална квалификация, нива по Европейската квалификационна рамка и нива по Националната квалификационна рамка."

§ 3. В чл. 6а се правят следните изменения:

1. В заглавието навсякъде думите "специалности от" се заличават.

2. В ал. 1 навсякъде думите "специалности от" се заличават.

3. В ал. 2 думите "специалности от" се заличават.

4. В ал. 3 навсякъде думите "специалности от" се заличават.

5. В ал. 4 думите "Списъкът със специалности от" се заменят със "Списъкът с".

6. В ал. 5 думата "ежегодно" се заменя с "веднъж на две години".

§ 4. Член 8 се изменя така:

"Класификация на професиите в Списъка на професиите за професионално образование и обучение

Чл. 8. Професиите в Списъка на професиите за професионално образование и обучение се класифицират по области на образование и по професионални направления."

§ 5. В глава втора, раздел I се създава чл. 8а:

"Степени на професионална квалификация

Чл. 8а. (1) В Списъка на професиите за професионално образование и обучение се определят степените на професионална квалификация към всяка професия, за които се организира професионално обучение или професионално образование, като всяка професия съдържа поне една степен на професионална квалификация.

(2) Степените на професионална квалификация, придобивани по този закон, са първа, втора, трета и четвърта и за тях се изисква:

1. за първа степен - придобити професионални знания, умения и компетентности за извършване на рутинни дейности, при неизменящи се условия, при упражняване на професията;

2. за втора степен - придобити професионални знания, умения и компетентности за извършване на дейности с комплексен характер, при изменящи се условия, при упражняване на професията;

3. за трета степен - придобити професионални знания, умения и компетентности за извършване на дейности с комплексен характер, при изменящи се условия, както и поемане на отговорности за работата на други лица при упражняване на професията;

4. за четвърта степен - придобити професионални знания, умения и компетентности за извършване на широк кръг дейности с комплексен характер, при изменящи се условия, както и поемане на управленски отговорности за работата на други лица и за разпределяне на ресурси, при упражняване на професията.

(3) Лицата, придобили по-високата степен на професионална квалификация, може да извършат трудови дейности, изискващи професионални знания, умения и компетентности за по-ниската степен на професионална квалификация по съответната професия.

(4) Степените на професионална квалификация за всяка професия от Списъка на професиите за професионално образование и обучение се определят в съответствие с Националната квалификационна рамка, приета с акт на Министерския съвет."

§ 6. В чл. 9 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 5 думите "възпитателни училища интернати и социално-педагогически интернати" и тирето преди тях се заличават.

2. В ал. 2 след думите "по част от професия" се добавя "с първа степен на професионална квалификация".

3. В ал. 3 след думата "образование" се добавя "и обучение по професии", а думите "с придобиване на трета степен на професионална квалификация с продължителност 5 години след основно образование" се заличават.

4. В ал. 5 след думите "по част от професия" се добавя "с първа степен на професионална квалификация".

§ 7. В чл. 9а се правят следните изменения:

1. Заглавието се изменя така: "Осигуряване на качеството на професионалното образование и обучение".

2. Алинея 1 се изменя така:

"(1) Осигуряването на качеството на професионалното образование и обучение се осъществява чрез непрекъснат процес на подобрения в работата на институциите по чл. 9 въз основа на планиране, изпълнение на дейностите, анализ и самооценка на постигнатите резултати."

§ 8. В чл. 10 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се отменя.

2. В ал. 3:

а) в т. 1 след думите "с придобиване на" се добавя "квалификация по професии само с";

б) в т. 2 думите "и продължаващо" се заличават, а след думите "с придобиване на" се добавя "първа" и се поставя запетая;

в) точка 3 се изменя така:

"3. програми В за професионално образование с придобиване на квалификация по професии с най-висока втора степен на професионална квалификация или по професии с придобиване на трета степен на професионална квалификация;"

г) в т. 4 преди думите "професионално обучение" се добавя "начално или продължаващо";

д) точка 5 се изменя така:

"5. програми Д за начално професионално обучение за достигане на отделни единици резултати от ученето, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, или за придобиване на квалификация по част от професия;"

е) точка 6 се изменя така:

"6. програми Е за продължаващо професионално обучение за актуализиране или надграждане с по-висока степен на придобитата професионална квалификация по професия или по част от професия с придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация след придобитата квалификация съответно по част от професия, първа или втора степен на професионална квалификация."

§ 9. В чл. 11 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея:

а) в т. 1 буква "б" се отменя;

б) точка 2 се отменя;

в) точка 3 се отменя;

г) точка 4 се изменя така:

"4. рамкови програми В:

а) с продължителност 5 години - за ученици със завършено основно образование;

б) с продължителност две години - за ученици със завършен първи гимназиален етап по допълнителен държавен план прием;"

д) в т. 5:

аа) буква "а" се отменя;

бб) в буква "б" накрая се добавя "за придобиване на квалификация по част от професия".

2. Създават се ал. 2 - 5:

"(2) Изходящото образователно равнище за придобиване на съответните степени на професионална квалификация за ученици е:

1. за първа степен:

а) завършен първи гимназиален етап;

б) завършен клас от средната степен - за ученици със специални образователни потребности;

2. за втора или трета степен - успешно завършен XII клас.

(3) Учениците, обучаващи се за придобиване на трета степен на професионална квалификация, успешно завършили XI клас, по свое желание могат да придобият втора степен на професионална квалификация по професията след успешно положен държавен изпит по теория и практика на професията.

(4) Учениците, обучаващи се за придобиване на втора или трета степен на професионална квалификация, успешно завършили X клас, по свое желание могат да придобият първа степен на професионална квалификация по професията след успешно положен държавен изпит по теория и практика на професията.

(5) Учениците в X, XI и XII клас по свое желание имат право да получат удостоверение за професионално обучение за достигнати отделни единици резултати от ученето, ако годишната им оценка по съответните учебни предмети или модули е най-малко "среден (3)".

§ 10. Член 12 се изменя така:

"Програми за лица, навършили 16 години

Чл. 12. (1) Рамковите програми, по които могат да се обучават лица, навършили 16 години, са:

1. рамкови програми А:

а) с продължителност до 6 месеца за лица с минимално входящо образователно равнище завършен начален етап на основното образование или успешно завършен курс за ограмотяване, организиран от училища в системата на предучилищното и училищното образование по реда на Закона за насърчаване на заетостта или на Закона за предучилищното и училищното образование, или валидирани компетентности за начален етап на основно образование по чл. 167, ал. 1, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование;

б) с продължителност, определена с конкретната документация - за лица с увреждания с минимално входящо образователно равнище завършен VII клас;

2. рамкови програми Б:

а) за придобиване на първа степен на професионална квалификация - с продължителност до 6 месеца за лица с минимално входящо образователно равнище завършен начален етап на основното образование или успешно завършен курс за ограмотяване, организиран от училища в системата на предучилищното и училищното образование по реда на Закона за насърчаване на заетостта или на Закона за предучилищното и училищното

образование, или валидирани компетентности за начален етап на основно образование по чл. 167, ал. 1, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование;

б) с продължителност до една година за начално професионално обучение по професии с придобиване на втора степен на професионална квалификация - за лица с минимално входящо образователно равнище завършен първи гимназиален етап;

в) с продължителност до 1,5 години за начално професионално обучение по професии с придобиване на трета степен на професионална квалификация - за лица с минимално входящо образователно равнище придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или със завършено средно образование;

3. рамкови програми Г с продължителност до две години за лица с минимално входящо образователно равнище завършено средно образование;

4. рамкови програми Д с продължителност, определена с конкретната документация за професионално обучение за лица с минимално входящо образователно равнище съответно по т. 1, 2 или 3 в зависимост от степента на професионална квалификация по професията, в която са включени частта от професията или единиците резултати от ученето, за достигане на които се провежда обучението;

5. рамкови програми Е с продължителност, определена с конкретната документация за професионално обучение; когато професионалното обучение е за придобиване на първа, втора или трета степен на професионална квалификация след придобита квалификация съответно по част от професия, първа или втора степен на професионална квалификация, минималното входящо образователно равнище е по т. 1 или 2 в зависимост от степента на професионална квалификация, която се придобива.

(2) Изходящото образователно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия за лица, навършили 16 години, които се обучават в курсове за придобиване на професионална квалификация, е еднакво с входящото минимално образователно равнище за съответната степен.

(3) Изискванията за входящото образователно равнище не се прилагат за лица, навършили 16 години, при съчетаване на обучението за придобиване на първа степен професионална квалификация или на квалификация по част от професия за първа степен с участие в курс за ограмотяване, организиран от училищата в системата на предучилищното и училищното образование по реда на Закона за насърчаване на заетостта или на Закона за предучилищното и училищното образование. Изходящото образователно равнище за придобиване на първа степен професионална квалификация или на квалификация по част от професия за първа степен при този начин на обучение е успешно завършен курс за ограмотяване."

§ 11. В чл. 13а се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 3 накрая се добавя "за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията".

2. Създава се нова т. 4:

"4. критерии и средства за оценяване на всяка единица резултат от учене;"

3. Създава се нова т. 5:

"5. съвкупността от единици резултати от ученето, които формират придобиването на квалификация по част от професия;"

4. Досегашните т. 4 и 5 стават съответно т. 6 и 7.

§ 12. В чл. 13г се създава ал. 6:

"(6) За провеждане на професионално обучение за достигане на отделни единици резултати от ученето не се разработват учебни планове, а учебното време се разпределя в учебните програми."

§ 13. В чл. 13д се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 накрая се добавя "или от оправомощено от него лице".

2. В ал. 2:

а) в т. 1 накрая се добавя "или от оправомощено от него лице";

б) в т. 2 накрая се добавя "или от оправомощено от него лице";

в) в т. 3 накрая се добавя "или от оправомощено от него лице".

3. Създават се ал. 7 и 8:

"(7) Професионално обучение на лица, навършили 16 години, за достигане на отделни единици резултати от ученето се осъществява по учебни програми, съдържащи броя часове за достигане на всеки един резултат от ученето, включен в съответната единица, разпределени по теми за теория и практика.

(8) Учебните програми по ал. 7 се разработват от обучаващата институция и се утвърждават от директора ѝ."

§ 14. В чл. 14, ал. 4 думите "завършен клас или етап от основното или средното образование" се заменят със "завършен клас или етап от средното образование, завършено основно образование".

§ 15. В чл. 14а, ал. 1 думите "и специалности" се заличават.

§ 16. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите "програмите А, Б и Д" се заменят с "програмите А и Д".

2. Създават се ал. 4 и 5:

"(4) По преценка на директора на институцията и при наличие на техническа възможност за лица, навършили 16 години, може да се организира обучение от разстояние в електронна среда по учебни предмети от професионалната подготовка по теория на професията.

(5) Когато поради извънредни обстоятелства присъственият обучителен процес в институциите, които осъществяват професионално обучение на лица, навършили 16 години, е преустановен, след заповед на директора на институцията обучението на записаните в дневна, вечерна, задочна и индивидуална форма на обучение и в дуална система на обучение се осъществява, доколкото и ако е възможно, от разстояние в електронна среда."

§ 17. В чл. 17а1, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 1 след думите "квалификация по" се добавя "професия от същото професионално направление, от което е".

2. В т. 2 думата "три" се заменя с "две" и думите "същата професия" се заменят с "професия от същото професионално направление, от което е професията, по която се извършва обучението".

§ 18. В чл. 17а2 се правят следните допълнения:

1. В заглавието след думите "Учител-методик" се поставя запетая и се добавя "учител по професионална подготовка".

2. В ал. 1 думите "от преподавател-методик в професионален колеж или център за професионално обучение, който се определя от директора на обучаващата институция" се заменят с "от учител по професионална подготовка, определен от директора на съответното училище, а в професионалния колеж или центъра за професионално обучение от преподавател-методик, определен от директора на обучаващата институция".

3. В ал. 2 в текста преди т. 1 след думите "Учител-методик" се поставя запетая и се добавя "учителят по професионална подготовка".

§ 19. В чл. 17а4, ал. 3 думите "специалностите от професии" се заменят с "професиите".

§ 20. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:

1. В заглавието думите "възпитателни училища интернати и социално-педагогически интернати" и тирето преди тях се заличават.

2. Създава се ал. 8:

"(8) Специалните училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания могат да осъществяват и професионално обучение на лица със сензорни увреждания, навършили 16 години, по професии или по част от професия, обучението и упражняването на които са подходящи за здравословното им състояние по програмите по чл. 12, ал. 1, т. 1, 2, 4 и 5."

§ 21. В чл. 28, ал. 1 след думите "условия на труд" се добавя "и опазването на околната среда".

§ 22. В чл. 28а, ал. 2 думите "при отчитане на спецификата на всяка професия" се заличават.

§ 23. В чл. 28б се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

"(1) Специфичната професионална подготовка е съвкупност от компетентности, включително свързани с използването на информационните технологии, необходими за упражняване на конкретната професия в зависимост от съответната степен на професионална квалификация или за упражняване на трудовата дейност по частта от професия, за която се извършва обучението."

2. Алинея 2 се изменя така:

"(2) Специфичната професионална подготовка се придобива чрез изучаване на учебни предмети или модули, относими към спецификата на професията и в съответствие със степента на професионална квалификация или с частта от професията, за която се извършва обучението."

§ 24. В чл. 28в, ал. 2 думите "специалност от професията" се заменят с "професия, както и степента на професионална квалификация или частта от професията, за която се извършва обучението".

§ 25. В чл. 32г, ал. 4 след думите "професионална квалификация" се поставя запетая, а думите "или на квалификация по част от професия" се заменят с "на квалификация по част от професия или за достигане на отделни единици резултати от учене, определени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по съответната професия".

§ 26. В глава четвърта наименованието на раздел V се изменя така: "Натрупване и трансфер на единици резултати от ученето".

§ 27. Член 32е се изменя така:

"Натрупване и трансфер на единици резултати от ученето в професионалното образование и в професионалното обучение

Чл. 32е. (1) Единиците резултати от учене може да се натрупват с цел придобиване на степен на професионална квалификация по професия или квалификация по част от професия и/или да се пренасят за придобиване на професионална квалификация по друга професия от същата област на образование.

(2) Достигнатите единици резултати от учене по обща професионална подготовка могат да се пренасят и натрупват за придобиване на професионална квалификация по всички професии от списъка на професиите по чл. 6, ал. 1.

(3) Достигането на единица резултат от ученето се удостоверява с документ по чл. 38, ал. 3.

(4) Лицата, достигнали всички единици резултати от учене за съответната степен на професионална квалификация, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, придобиват професионална квалификация след успешно положен изпит по чл. 37, ал. 1 в избрана от тях институция по чл. 9, ал. 1, т. 1 и 2, която осъществява професионална подготовка по съответната професия.

(5) Лицата, достигнали съвкупността от единици резултати от ученето, които формират придобиването на квалификация по част от професия, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, придобиват професионална квалификация по част от професия след успешно положен изпит по чл. 37, ал. 2 в избрана от тях институция по чл. 9, ал. 1, т. 1 и 2, която осъществява професионална подготовка по съответната професия.

(6) Условието и редът за натрупване и трансфер на единици резултати от ученето се определят с наредба на министъра на образованието и науката.

(7) За разходи за установяване на съответствието на достиганите единици резултат от учене с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация в държавните и общинските институции се заплащат такси в размер,

определен с тарифа на Министерския съвет. Приходите от такси постъпват в приход по бюджета на съответната институция по чл. 9, ал. 1, т. 1 и 2.

(8) За разходи за установяване на съответствието на достиганите единици резултат от учене с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация в частните институции се заплащат такси в размер, определен от тези институции.

(9) Таксите по ал. 7 и 8 не се събират, когато дейностите се финансират със средства от национални и международни програми и проекти."

§ 28. В чл. 33, ал. 3, изречение първо след думите "професионална квалификация" се добавя "или за достигане на единици резултати от ученето".

§ 29. В чл. 34 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите "професионална квалификация" се добавя "или за достигане на единици резултати от ученето".

2. В ал. 3 думите "при заявено желание от ученика" се заличават, а след думите "дипломен проект" се добавя "при условия и по ред, определени в наредбата по ал. 1".

§ 30. В чл. 36 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

"(1) Държавният изпит за придобиване на степен на професионална квалификация се провежда по национална изпитна програма за придобиване на съответните степени на професионална квалификация за съответната професия."

2. В ал. 2 след думата "програми" се добавя "по ал. 1 за всяка професия се разработват в съответствие с държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии и".

3. В ал. 4 думите "специалност от" се заличават.

§ 31. В чл. 37, ал. 2 думите "или за разширяване на професионалната квалификация" се заменят с "на професионалната квалификация или за достигане на отделни единици резултати от ученето".

§ 32. В чл. 38 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2, т. 1 преди думите "удостоверение за завършен първи гимназиален етап" се добавя "удостоверение за завършен начален етап от основното образование, свидетелство за основно образование" и се поставя запетая.

2. В ал. 3 думите "или за разширяване на професионалната квалификация" се заменят с "на професионалната квалификация или за достигане на отделни единици резултати от ученето".

§ 33. В чл. 40 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата "изисквания" се заменя със "стандарти".

2. В ал. 3:

а) в текста преди т. 1 след думата "притежават" се добавя "минимално";

б) в т. 1 думите "по чл. 8, ал. 6" се заменят с "по чл. 12, ал. 1, т. 1 и 2";

в) в т. 3 след думата "професия" се добавя "или за достигане на отделни единици резултати от ученето", а думите "по чл. 8, ал. 4" се заменят с "по чл. 12, ал. 1, т. 4".

3. В ал. 4, т. 1 думите "с резултатите от ученето" се заменят със "с единиците резултати от ученето за съответната степен на професионална квалификация или квалификация по част от професия".

4. В ал. 6 след думите "по част от професия" се добавя "или за достигане на отделни единици резултати от ученето".

5. В ал. 7:

а) точка 1 се изменя така:

"1. свидетелство за валидиране на професионална квалификация - когато са установени всички единици резултати от ученето за съответната степен на професионална квалификация, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия;"

б) точка 2 се изменя така:

"2. удостоверение за валидиране на професионална квалификация по част от професия, когато са установени поне три единици резултати от учене за съответната степен на професионална квалификация по професията, като поне една единица резултати от ученето е от специфичната професионална подготовка, в съответствие с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, или за достигане на отделни единици резултати от ученето, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия."

6. В ал. 11 думата "институциите" се заменя с "частните институции".

7. Създава се нова ал. 12:

"(12) За разходи за установяване, документиране, оценяване и признаване на опита на лицата, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация в държавните и общинските институции се заплащат такси в размер, определен с тарифа на Министерския съвет. Приходите от такси постъпват в приход по бюджета на съответната институция по чл. 9, ал. 1, т. 1 и 2."

8. Досегашната ал. 12 става ал. 13 и в нея думите "по ал. 11" се заменят с "по ал. 11 и 12".

§ 34. В чл. 47 се създава т. 8:

"8. утвърждава вътрешна процедура за извършване на последващ контрол по чл. 49в, приема и одобрява съответните образци на документи и констативни протоколи, свързани с извършването му."

§ 35. В чл. 49а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 в текста преди т. 1 думите "държавното образователно изискване" се заменят с "държавния образователен стандарт".

2. В ал. 4 т. 4 се изменя така:

"4. професиите и съответните степени на професионална квалификация, за които е издадена лицензията за извършване и удостоверяване на професионално обучение, като професиите (наименование, код, степен на професионална квалификация) се описват в приложение към лицензията;"

§ 36. В чл. 49б се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2:

а) текстът преди т. 1 се изменя така:

"(2) В заявлението по ал. 1 се посочва професията със съответната степен на професионална квалификация, за която ще се провежда обучението, и единен идентификационен код на лицата, регистрирани в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, или код по БУЛСТАТ на лицата, регистрирани в регистър БУЛСТАТ. Към заявлението по ал. 1 се прилагат:"

б) точки 1 и 2 се отменят;

в) точка 8 се изменя така:

"8. входящ номер и дата на декларация по чл. 15 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд за съответствие на материалната база с изискванията за здравословни и безопасни условия на труд;"

г) в т. 9 думите "и копия от документите за завършено образование и професионална квалификация и" се заличават;

д) в т. 10 накрая се поставя запетая и се добавя "когато плащането не е извършено по електронен път".

2. Създава се нова ал. 3:

"(3) В справката по ал. 2, т. 9 за всеки от преподавателския състав се посочват данни за:

1. висшето училище - издател на дипломата за висше образование, електронен номер на дипломата или уникален идентификационен номер - за дипломите, издадени преди 1 януари 2023 г., регистрационен номер на дипломата, дата и година на издаване, заедно с единен академичен номер на студента или единен граждански номер, личен номер на чужденец или идентификационен номер на чуждестранен гражданин; когато дипломата за висше образование е издадена преди 2012 г. или не е вписана в Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от Закона за висшето образование, към справката се прилага копие от дипломата;

2. училището - издател на свидетелството за професионална квалификация/дипломата за средно образование, единен граждански номер/личен номер на чужденец на лицето, серия, фабричен и регистрационен номер на документа, дата и година на издаване; когато дипломата за средно образование е издадена преди 1 януари 2007 г. или документът не е вписан в Регистъра за документите за завършено основно образование, средно образование и/или степен на професионална квалификация по чл. 141, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, към заявлението се прилага копие от дипломата, съответно свидетелството;

3. центъра за професионално обучение или за професионалния колеж - издател на свидетелството за професионална квалификация, единен граждански номер/личен номер на чужденец на лицето; номер на документа, дата и година на издаване; когато свидетелството за професионална квалификация е издадено преди 1 август 2016 г. или документът не е вписан в съответните регистри, към заявлението се прилага копие от свидетелството."

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея думите "по ал. 2, т. 1, 4, 6 - 10" се заменят с "по ал. 2, т. 6 - 10".

4. Досегашните ал. 4 и 5 стават съответно ал. 5 и 6.

5. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и в нея в изречение второ думите "по ал. 4" се заменят с "по ал. 5".

6. Досегашната ал. 7 става ал. 8 и в нея в текста преди т. 1 думите "по ал. 5" се заменят с "по ал. 6", а след думата "професиите" се добавя "и съответните степени на професионална квалификация".

7. Досегашната ал. 8 става ал. 9 и в нея:

а) в т. 1 думите "по ал. 2 или 3" се заменят с "по ал. 2 или 4";

б) в т. 2 след думата "професии" се добавя "или съответните степени на професионална квалификация по професията", а думите "по ал. 7" се заменят с "по ал. 8".

8. Досегашната ал. 9 става ал. 10.

9. Досегашната ал. 10 става ал. 11 и в нея т. 2 се изменя така:

"2. добавяне на нови професии и/или нови степени на професионална квалификация по професията или отпадане на професии и/или степени на професионална квалификация по професията."

10. Досегашната ал. 11 става ал. 12 и в нея:

а) в текста преди т. 1 думите "професии и специалности" се заменят с "професии и/или степени на професионална квалификация по професията";

б) точка 1 се отменя;

в) точка 4 се изменя така:

"4. входящ номер на декларация по чл. 15 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд за съответствие на материалната база с изискванията за здравословни и безопасни условия на труд или доказателство, че материалната база е вписана в публичен регистър на обектите с обществено предназначение;"

г) точка 5 се изменя така:

"5. справка за преподавателския състав, към която се прилагат декларации за съгласие; справката съдържа данните и/или документите по ал. 3."

11. Досегашната ал. 12 става ал. 13 и в нея думите "професии/специалности" се заменят с "професии и/или степени на професионална квалификация по професията".

12. Досегашната ал. 13 става ал. 14 и в нея:

а) в текста преди т. 1 думите "Професия и специалност" се заменят с "Професия и/или степен на професионална квалификация";

б) в т. 1 думите "или специалностите" се заменят с "или в степените на професионална квалификация на професията";

в) точка 2 се отменя.

13. Досегашните ал. 14 и 15 стават съответно ал. 15 и 16.

14. Досегашната ал. 16 става ал. 17 и се изменя така:

"(17) Подаването на заявления за лицензиране, лицензираните професии и степените на професионална квалификация, както и отпадналите професии и степени на професионална квалификация от лицензията се отразяват в информационната система на Националната агенция за професионално образование и обучение и в публичните регистри по чл. 42, т. 10."

§ 37. В чл. 49в се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

"(2) Контролът по спазване на изискванията на този закон и за извършване на дейностите по професионално обучение или професионално ориентиране в съответствие с условията на получената лицензия включва проверка на място и проверка по документи в информационната система на Националната агенция за професионално образование и обучение и се осъществява от длъжностни лица на агенцията, определени със заповед на нейния председател, които имат право:

1. на достъп в помещенията, в които се извършват дейности по професионално обучение и професионално ориентиране, при проверка на място;

2. да изискват представянето на документите, които съгласно нормативните изисквания трябва да се намират в мястото на проверката;

3. да изискват писмени и устни обяснения от всеки, който работи за проверяваното лице."

2. Алинея 3 се изменя така:

"(3) Когато проверката изисква специални знания, със заповед на председателя на Националната агенция за професионално образование и обучение се привличат експерти от съответната област."

3. Създават се нова ал. 4 и ал. 5 и 6:

"(4) Проверката на място се осъществява в присъствието на представляващия центъра за професионално обучение или центъра за информиране и професионално ориентиране или на упълномощени от тях лица. В отсъствие на такива лица проверката се извършва с участието поне на един свидетел.

(5) Ако при проверката на място бъде констатирана липса на документи, удостоверяващи спазването на изискванията по ал. 2, т. 2, на проверяваното лице се определя срок за представянето им.

(6) За осъществения контрол по ал. 1 и 2 се съставя констативен протокол, който съдържа препоръки и срок за изпълнението им."

4. Досегашната ал. 4 става ал. 7.

§ 38. В чл. 49г се правят следните изменения:

1. В ал. 4 думите "по чл. 49в, ал. 3" се заменят с "по чл. 49в, ал. 6".

2. В ал. 6, т. 5 думите "по чл. 49в, ал. 3" се заменят с "по чл. 49в, ал. 6".

3. В ал. 8 думите "по чл. 49в, ал. 3" се заменят с "по чл. 49в, ал. 6".

§ 39. В чл. 49е се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "професии/специалности" се заменят с "професии и/или степени на професионална квалификация по професия".

2. В ал. 2 думите "по чл. 49б, ал. 11" се заменят с "по чл. 49б, ал. 12".

§ 40. В чл. 50 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2:

а) в т. 2 думите "както и реда" се заменят с "както и вътрешните процедури, образците на документи и констативни протоколи";

б) в т. 3 думите "Списък на защитените от държавата специалности от професии и Списък със специалности от професии" се заменят със "Списък на защитените от държавата професии и Списък с професии";

в) създават се т. 5 и 6:

"5. публикува информация за провежданите процедури по валидиране на професионални знания, умения и компетентности;

6. публикува информация за длъжностите съгласно НКПД, които може да се заемат с придобитата професионална квалификация по професията."

2. В ал. 4 след думата "обучение" се поставя запетая и се добавя "с провежданите от центровете за професионално обучение процедури по валидиране на професионални знания, умения и компетентности и с провеждане на изпити при условията и по реда на чл. 32е, ал. 4 и 5".

3. Създава се ал. 5:

"(5) За провеждане на процедурите по лицензиране и за воденето и поддържането на информацията в регистрите по чл. 42, т. 10 и 11 и в информационната система по ал. 3 Националната агенция за професионално образование и обучение получава безвъзмездно по служебен път по реда на Закона за електронното управление данни, свързани със:

1. физическите лица, на които се издават документи по чл. 38 и 40, от Регистъра на населението - Национална база данни "Население", с цел коректност на данните за име и ЕГН, съдържащи се в регистъра по чл. 42, т. 11;

2. завършили студенти и докторанти от Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти;

3. дипломи и свидетелства за завършено основно и средно образование и придобита степен на професионална квалификация на физическите лица от Регистъра на документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация;

4. име и седалище на едноличен търговец или на юридическо лице, актуално състояние на търговското дружество и валидност на ЕИК номер от Търговския регистър;

5. актуално състояние на субект на БУЛСТАТ и БУЛСТАТ код от Регистър БУЛСТАТ."

§ 41. В чл. 51, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 13 думите "Списък на защитените от държавата специалности от професии и Списък със специалности от професии" се заменят със "Списък на защитените от държавата професии и Списък с професии".

2. Създава се т. 14:

"14. проследява ежегодно реализацията на учениците, завършили средно образование."

§ 42. В чл. 52 се правят следните изменения:

1. Точка 3 се изменя така:

"3. изготвя предложения за включване на нови професии, заличаване и изменение на съществуващи професии в Списъка на професиите за професионално образование и обучение и участва в неговото разработване, съгласуване и актуализиране по компетентност;"

2. В т. 8 думите "Списъка на защитените от държавата специалности от професии и на Списъка със специалности от" се заменят със "Списъка на защитените от държавата професии и на Списъка с".

§ 43. В чл. 53 се правят следните изменения:

1. Точка 1 се изменя така:

"1. изготвя предложения за включване на нови професии, заличаване и изменение на съществуващи професии в Списъка на професиите за професионално образование и обучение и участва в неговото разработване, съгласуване и актуализиране, и изготвя предложения за включване на професии в Списъка на защитените от държавата професии и в Списъка с професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, както и за тяхното актуализиране по компетентност;"

2. В т. 6 думите "по специалностите" се заменят с "по професиите".

§ 44. В чл. 54 се правят следните изменения:

1. Точка 2 се изменя така:

"2. изготвят предложения за включване на нови професии, заличаване и изменение на съществуващи професии в Списъка на професиите за професионално образование и обучение и участват в неговото разработване, съгласуване и актуализиране по компетентност;"

2. В т. 2а думите "Списъка на защитените от държавата специалности от професии и в Списъка със специалности от" се заменят със "Списъка на защитените от държавата професии и в Списъка с".

§ 45. В чл. 56, ал. 1 се правят следните изменения:

1. Точка 1 се изменя така:

"1. изготвят предложения за включване на нови професии, заличаване и изменение на съществуващи професии в Списъка на

професиите за професионално образование и обучение и участват в неговото разработване, съгласуване и актуализиране;"

2. В т. 6 думите "Списъка на защитените от държавата специалности от професии и в Списъка със специалности от" се заменят със "Списъка на защитените от държавата професии и в Списъка с".

§ 46. В чл. 57, т. 6 думите "образование и" се заличават.

§ 47. В чл. 59, ал. 8 думите "специалности от" се заличават.

§ 48. В чл. 63, ал. 3, т. 4 думите "и специалности" се заличават.

§ 49. В чл. 64 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) навсякъде думите "и специалностите" се заличават;

б) в т. 6 думите "копия от документите за завършено образование и професионална квалификация на преподавателите, заверени от тях" се заменят с "и декларации за съгласие";

в) точка 11 се изменя така:

"11. входящ номер и дата на декларация по чл. 15 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд за съответствие на материалната база с изискванията за здравословни и безопасни условия на труд;"

2. Създава се нова ал. 2:

"(2) В справката по ал. 1, т. 6 за всеки от преподавателския състав се посочват данни за:

1. висшето училище - издател на дипломата за висше образование, електронен номер на дипломата или уникален идентификационен номер - за дипломите, издадени преди 1 януари 2023 г., регистрационен номер на дипломата, дата и година на издаване, заедно с единен академичен номер на студента или единен граждански номер, личен номер на чужденец или идентификационен номер на чуждестранен гражданин; когато дипломата за висше образование е издадена преди 2012 г. или не е вписана в Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от Закона за висшето образование, към справката се прилага копие от дипломата;

2. училището - издател на свидетелството за професионална квалификация/дипломата за средно образование, единен граждански номер/личен номер на чужденец на лицето, серия, фабричен и регистрационен номер на документа, дата и година на издаване; когато дипломата за средно образование е издадена преди 1 януари 2007 г. или документът не е вписан в Регистъра за документите за завършено основно образование, средно образование и/или степен на професионална квалификация по чл. 141, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, към заявлението се прилага копие от дипломата, съответно свидетелството;

3. центъра за професионално обучение или за професионалния колеж - издател на свидетелството за професионална квалификация, единен граждански номер/личен номер на чужденец на лицето; номер на документа, дата и година на издаване; когато свидетелството за професионална квалификация е издадено преди 1 август 2016 г. или

документът не е вписан в съответните регистри, към заявлението се прилага копие от свидетелството."

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея навсякъде думите "и специалности" и "и специалностите" се заличават.

4. Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея в т. 3 думите "и специалности" се заличават.

5. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

§ 50. В чл. 67, ал. 2, т. 2 думите "и специалности" се заличават.

§ 51. В чл. 69 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2, т. 4 думите "и специалностите" се заличават.

2. В ал. 3:

а) в т. 2:

аа) в буква "а" думите "и специалностите" се заличават;

бб) в буква "в" думите "копия от документите за завършено образование и професионална квалификация на преподавателите, заверени от тях" се заменят с "и декларации за съгласие";

б) в т. 6 накрая се поставя запетая и се добавя "когато плащането не е извършено по електронен път".

3. Създава се ал. 5:

"(5) В справката по ал. 3, т. 2, буква "в" за всеки от преподавателския състав се посочват данни за:

1. висшето училище - издател на дипломата за висше образование, електронен номер на дипломата или уникален идентификационен номер - за дипломите, издадени преди 1 януари 2023 г., регистрационен номер на дипломата, дата и година на издаване, заедно с единен академичен номер на студента или единен граждански номер, личен номер на чужденец или идентификационен номер на чуждестранен гражданин; когато дипломата за висше образование е издадена преди 2012 г. или не е вписана в Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти по чл. 10, ал. 2, т. 3, буква "в" от Закона за висшето образование, към справката се прилага копие от дипломата;

2. училището - издател на свидетелството за професионална квалификация/дипломата за средно образование, единен граждански номер/личен номер на чужденец на лицето, серия, фабричен и регистрационен номер на документа, дата и година на издаване; когато дипломата за средно образование е издадена преди 1 януари 2007 г. или документът не е вписан в Регистъра за документите за завършено основно образование, средно образование и/или степен на професионална квалификация по чл. 141, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, към заявлението се прилага копие от дипломата, съответно от свидетелството;

3. центъра за професионално обучение или за професионалния колеж - издател на свидетелството за професионална квалификация, единен граждански номер/личен номер на чужденец на лицето, номер на документа, дата и година на издаване; когато свидетелството за професионална квалификация е издадено преди 1 август 2016 г. или документът не е вписан в съответните регистри, към заявлението се прилага копие от свидетелството."

§ 52. В чл. 71, ал. 1 думата "едномесечен" се заменя с "14-дневен".

§ 53. В чл. 72, ал. 2, т. 3 думите "и специалностите" се заличават.

§ 54. В чл. 74 навсякъде думите "и специалности" и "и специалностите" се заличават.

§ 55. (В сила от 01.01.2026 г.) В чл. 83 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в текста преди т. 1 думата "публичен" се заличава;

б) създават се т. 3 и 4:

"3. квалификационните курсове, които провежда, и броя на обучаваните в тях лица;

4. документите по чл. 38 и 40, издадени от професионалните колежи."

2. Създава се нова ал. 2:

"(2) Информацията по ал. 1, т. 3 и 4 се въвежда от професионалния колеж в регистъра в срок до 10 дни от момента на нейното възникване."

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

4. Създава се ал. 4:

"(4) За обстоятелствата по ал. 1, т. 1, 2 и 3 в регистъра се предоставя публичен достъп."

§ 56. В § 1 от допълнителните разпоредби се правят следните изменения:

1. Точка 3 се изменя така:

"3. "Част от професия" е обособена трудова дейност в рамките на съответната степен на професионална квалификация на професията, за която може да се организира професионално обучение, което включва постигането на не по-малко от три единици резултати от учене, определени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията, като поне една единица резултати от учене е от специфичната професионална подготовка."

2. Точка 4 се отменя.

3. В т. 5 думата "компетенции" се заменя с "компетентности".

4. Точка 6 се отменя.

5. В т. 7 думата "компетенции" се заменя с "компетентности".

§ 57. В § 1а от допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 10 думите "специалност от" се заличават, а думата "специалност" навсякъде се заменя с "професия".

2. Точка 11 се изменя така:

"11. "Професия, по която е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда" е професия, която е от значение за икономическото развитие на страната и/или на областта и за която може да се прогнозира бъдещ недостиг на квалифицирани кадри на пазара на труда."

3. Създава се т. 12:

"12. "Обучение от разстояние в електронна среда" е обучение, което се осъществява чрез използване на средствата на информационните и комуникационните технологии, тъй като обучаващият и обучаемите не се намират физически на едно и също място."

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 58. (1) В срок до три месеца от влизането в сила на този закон министърът на образованието и науката утвърждава нов Списък на професиите за професионално образование и обучение.

(2) Към списъка по ал. 1 министърът на образованието и науката утвърждава сравнителна таблица за съответствие на професиите и степените на професионална квалификация с професиите и специалностите от действащия към влизането в сила на този закон Списък на професиите за професионално образование и обучение.

§ 59. (1) Списъкът на защитените от държавата професии и Списъкът с професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, приети въз основа на списъка по § 58, се прилагат в системата на професионалното образование и обучение от учебната 2026 - 2027 г.

(2) През учебните 2024 - 2025 и 2025 - 2026 г. се прилагат Списък на защитените от държавата специалности от професии и Списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, утвърдени въз основа на Списъка на професиите за професионално образование и обучение, действащ преди утвърждаването на списъка по § 58 и при условията и по реда на закона и подзаконовите актове за неговото прилагане, действащи преди влизането в сила на този закон.

§ 60. (1) Обучението по професиите от списъка по § 58, ал. 1 в училищното професионално образование и обучение започва от учебната 2026 - 2027 г. за учениците, които в тази учебна година постъпват в VIII клас.

(2) Учениците, приети за обучение в училищното професионално образование и обучение преди учебната 2026 - 2027 г., които през учебните 2026 - 2027, 2027 - 2028, 2028 - 2029, 2029 - 2030 г. се обучават в IX, X, XI, XII клас, продължават и приключват обучението си по професиите и специалностите от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, действащ преди утвърждаването на списъка по § 58.

(3) Учениците по ал. 2 се обучават и завършват обучението си при условията и по реда на закона и подзаконовите нормативни актове, действащи преди влизането в сила на този закон.

(4) Учениците по ал. 2 придобиват средно професионално образование по досегашните условия и ред и по национални изпитни програми, утвърдени в съответствие с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, действащ преди влизането в сила на този закон.

§ 61. (1) Лице, което преди влизането в сила на този закон е завършило успешно последния клас от училищното обучение, но не се е явило или не е положило успешно съответния задължителен

държавен изпит за придобиване на професионална квалификация, предвиден за придобиване на средно образование, след влизането в сила на този закон и до провеждането на държавни изпити по професии от списъка по § 58 придобива средно образование след успешно полагане на задължителен държавен изпит по съответната професия и специалност от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, действащ преди утвърждаване на списъка по § 58 и при условията и по реда на § 60, ал. 3 и 4.

(2) От учебната 2030 - 2031 г. лицата по ал. 1 придобиват средно образование след успешно полагане на задължителен държавен изпит по съответната професия и степен на професионална квалификация от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, действащ към годината на провеждане на изпита, и при условията и по реда на този закон, а когато в Списъка липсва професия и степен на професионална квалификация, съответстваща на професията, за която лицето се е обучавало - по професия, за която установените единици резултати от учене в най-голяма степен съответстват на професията, за която е проведено обучението.

§ 62. (1) Професионалното обучение на лица, навършили 16 години, по професиите от списъка по § 58, ал. 1 започва от 1 януари 2026 г.

(2) Професионалното обучение на лица, навършили 16 години, приети в квалификационен курс до 1 януари 2026 г., се провежда по професиите и специалностите от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, действащ преди утвърждаване на списъка по § 58 и при условията и по реда на закона и подзаконовите нормативни актове, действащи преди влизането в сила на този закон.

(3) Обучаемите по ал. 2 придобиват професионална квалификация по досегашните условия и ред и по национални изпитни програми, утвърдени в съответствие с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, действащ преди влизането в сила на този закон.

§ 63. (1) В срок до 1 януари 2026 г. председателят на Националната агенция за професионално образование и обучение служебно преиздава лицензиите за извършване и удостоверяване на професионално обучение, действащи към влизането в сила на този закон за професиите и специалностите, за които съгласно сравнителната таблица по § 58, ал. 2 е налице съответствие с професиите и степените на професионална квалификация от списъка по § 58.

(2) Лицата по чл. 22, ал. 2 - 5 с преиздадени лицензии по реда на ал. 1 са длъжни в срок до три месеца от влизането в сила на държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по съответната професия да разработят нови учебни планове и учебни програми в съответствие с изискванията на този закон, които въвеждат в информационната система на Националната агенция за професионално образование и обучение по чл. 50, ал. 3 заедно с актуализирана информация по чл. 49б, ал. 2, т. 9 за преподавателския състав.

(3) Преиздадената лицензия по ал. 1 се отнема, ако при условията и по реда на чл. 49в се установи несъответствие на:

1. представените учебни планове и учебни програми с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по съответната професия;

2. представените учебни планове и учебни програми с изискванията на чл. 13г и чл. 13д, ал. 4 и 5;

3. преподавателския състав с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по съответната професия.

§ 64. За преиздаване на лицензията при условията и по реда на § 63 лицата по чл. 22, ал. 2 - 5 не дължат такси.

§ 65. (1) От 1 януари 2026 г. се прекратява действието на заварените към влизането в сила на този закон действащи лицензии за извършване и удостоверяване на професионално обучение за професиите и специалностите без съответствие с професиите и степените на професионална квалификация от списъка по § 58 съгласно сравнителната таблица по § 58, ал. 2.

(2) Обучението на лицата, навършили 16 години, приети в квалификационен курс до 1 януари 2026 г., се довършва от центъра за професионално обучение до една година след прекратяването на лицензията при условията на ал. 1 и при условията и по реда на закона и подзаконовите нормативни актове, действащи преди влизането в сила на този закон.

(3) В срок до една година лицата по чл. 22, ал. 2 - 5, чиито лицензии са прекратени при условията на ал. 1, имат право да подадат заявление за издаване на нова лицензия за друга професия от същото професионално направление на мястото на заличената професия и специалност.

(4) За заявлението и дейностите по ал. 3 не се дължи таксата по чл. 60, ал. 2.

§ 66. (1) Лицензии за извършване и удостоверяване на професионално обучение по професиите и специалностите от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, действащ преди утвърждаване на списъка по § 58, се издават до 31 декември 2025 г.

(2) Лицензии за извършване и удостоверяване на професионално обучение по професии от списъка по § 58 се издават след влизането в сила на държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по съответната професия.

§ 67. (1) Заварените към влизането в сила на този закон професионални колежи имат право да провеждат професионално обучение при условията на § 62, ал. 1 само по професиите, за които са провеждали професионално обучение преди влизането в сила на този закон, за които е налице съответствие с професиите и степените на професионална квалификация от списъка по § 58 съгласно сравнителната таблица по § 58, ал. 2.

(2) Промяната по ал. 1 се отразява служебно в регистъра на професионалните колежи. Професиите и специалностите, за които не е налице съответствие с професиите и степените на професионална

квалификация от списъка по § 58 съгласно сравнителната таблица по § 58, ал. 2, се заличават.

(3) Държавните, общинските и частните професионални колежи по ал. 1 са длъжни в срок до три месеца от влизането в сила на държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по съответната професия да разработят нови учебни планове и учебни програми в съответствие с изискванията на този закон, които представят в Министерството на образованието и науката заедно с актуализирана информация по чл. 64, ал. 1, т. 6, съответно по чл. 69, ал. 3 за преподавателския състав.

(4) Министърът на образованието и науката започва производство за заличаване на частния професионален колеж по ал. 3 от регистъра на професионалните колежи, когато:

1. частният професионален колеж не е представил в срок документацията по ал. 3;

2. се установи несъответствие на:

а) представените учебни планове и учебни програми по ал. 3 с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по съответната професия;

б) представените учебни планове и учебни програми с изискванията на чл. 13г и чл. 13д, ал. 4 и 5;

в) преподавателския състав с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по съответната професия.

(5) За производството по ал. 4 се прилагат съответно чл. 78, ал. 3 - 7, като в срока по чл. 78, ал. 4 частният професионален колеж има право да представи документацията по ал. 3 - в случаите по ал. 4, т. 1, или да отстрани несъответствията - в случаите по ал. 4, т. 2.

(6) До 1 януари 2027 г. заварените към влизането в сила на този закон частни професионални колежи със заличени професии по ал. 2 имат право да подадат заявление за вписване на друга професия от същото професионално направление на мястото на заличената професия и специалност, без да се дължи таксата по чл. 82, ал. 1.

(7) Обучението на лицата, навършили 16 години, приети в квалификационен курс до 1 януари 2026 г. по заличени професии и специалности по ал. 2, се довършва от професионалния колеж най-късно до 1 януари 2028 г. и при условията и по реда на закона и подзаконовите нормативни актове, действащи преди влизането в сила на този закон.

§ 68. В Закона за предучилищното и училищното образование (обн., ДВ, бр. 79 от 2015 г.; изм., бр. 98 и 105 от 2016 г., бр. 58 и 99 от 2017 г., бр. 24, 92 и 108 от 2018 г., бр. 24, 42, 100 и 101 от 2019 г., бр. 17 и 82 от 2020 г., бр. 17, 34 и 102 от 2022 г. и бр. 11 и 102 от 2023 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 26, ал. 2 накрая се добавя "с първа степен на професионална квалификация".

2. В чл. 49, ал. 2, т. 4 накрая се добавя "с първа степен на професионална квалификация".

3. В чл. 93:

а) в ал. 1 думите "специалности от" се заличават;

б) в ал. 2 накрая се добавя "и според степените на професионална квалификация на професията".

4. В чл. 145, ал. 3 думите "специалности от" се заличават.

5. В чл. 200, ал. 1 думите "профила, професията или специалността" се заменят с "профила или професията".

6. В чл. 282, ал. 14, т. 2 навсякъде думите "специалности от" се заличават.

7. В чл. 283, ал. 2 навсякъде думите "специалност от" се заличават.

§ 69. В Закона за висшето образование (обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г.; изм., бр. 28 от 1996 г., бр. 56 от 1997 г.; попр., бр. 57 от 1997 г.; изм., бр. 58 от 1997 г., бр. 60 от 1999 г.; попр., бр. 66 от 1999 г.; изм., бр. 111 и 113 от 1999 г., бр. 54 от 2000 г., бр. 22 от 2001 г., бр. 40 и 53 от 2002 г., бр. 48 и 70 от 2004 г., бр. 77, 83 и 103 от 2005 г., бр. 30, 36, 62 и 108 от 2006 г., бр. 41 от 2007 г., бр. 13, 43 и 69 от 2008 г., бр. 42, 74 и 99 от 2009 г., бр. 38, 50, 56, 63 и 101 от 2010 г., бр. 61 и 99 от 2011 г., бр. 60 и 102 от 2012 г., бр. 15, 63, 68 и 101 от 2013 г., бр. 54, 66 и 107 от 2014 г., бр. 56 и 79 от 2015 г., бр. 17 и 98 от 2016 г., бр. 17, 30, 86 и 98 от 2018 г., бр. 17 от 2020 г., бр. 18, 56 и 102 от 2022 г. и бр. 108 от 2023 г.) в § 4к, ал. 11, т. 2 от допълнителните разпоредби думите "специалността от професия" се заменят с "професията".

§ 70. В срок до 1 януари 2026 г. министърът на образованието и науката издава наредбата по чл. 32е, ал. 6.

§ 71. Параграф 55 влиза в сила от 1 януари 2026 г.

Законът е приет от 49-ото Народно събрание на 14 март 2024 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.